

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Waerchtighe Historie Van de Martelaers Van Gorcom

Estius, Wilhelm

Antwerpen, 1604

Capittel XIX. Hoe P. Nicolaes met sijne broeders gh'eten heest, ende wat disputen daer ouer tafel omme-ginghen.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64552](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64552)

ghy niet dencken dattet v ghenoegh sal zijn/ dat ghy ghelooft datter opder aerden is eenige kercke Christi / ten zij dat ghy metten verstande pepst op een sekerre by-sondere vergaderinghe der gheloouighen/ ende de selue belijdt ende ghelooft te wesen de waerachtighe Kercke Christi / bypten de welke gheen salighepdt te vinden en is.

CAPITTEL XIX.

Hoe P. Nicolaes met sijne broeders gh'eten heeft, ende wat disputen daer ouer tafel omme-
ginghen.

NMer dien dat deur alle dese dinghen die wy verhaelt hebben de moedt van P. Nicolaes grens-
sins beroert en was / heeft-men voorzdt-ghetzaght den Bijbel in Duytsche ouer-ghesett/ ende daer uyt getrocken eenighe redenen oft sententien / daer dese nieuwe disputeerders mede meynde te bzeken de vastighepdt sijns gheloofs. Maer dat was oock te vergeuens/ om dat sy te doen haddē met eenen die inde heplighe Schriftuere seer her-varen was / die lichtelijck conste naer den sin der hepligher Kercken hunne op-wozpinghen af-slaen / ende met andere ghetuyghenissen der Schriftueren hen den mondt stoppen. Hier-om sijn broeders siende dat sy met disputeren verlozen arbeypdt deden / hebben eenen anderē wegh besocht uyt t'ghene datter deur de handt was. Want als sy een auondt-mael hadden doen aen-richten / welck des heplighs Martelaers leste mael-tijdt was / hebben hem met spijsē ende dranck soecken verheught te maecten / om al-soo sijne hertneckighepdt (ghelijck sy dat uyt-leyden) te vermozwen. Ende hy en heeft oock de spijsē ende dranck niet gheweyghert / als die deur langh-duerighen
hon-

hongher ende ghebzeck / ende deur de moepelijck-
 heydt vande ghevanghenisse seer uyt-ghemerghelt
 ende slap gheworden was. Hy heeft dan met sijne
 broeders ouer mael-tijdt gh'eten ende ghedroncken/
 soo vele als hy behoefde. Sijn aen-siecht en schene
 niet droeuigh noch somber / maer ghelijck't ouer
 tafel by vzienden betaemt / blijde ende vrolijkheydt
 toonende : al-soo dat een die daer omtrent was / en-
 de die ons dese dinghen vertroocken heeft / groote-
 lijcks verwondert was van sijne groote gherustig-
 heydt met blijdschap des herten ghevoeght / in al-
 soo waerschijnelycke verwachtinghe des doodts.
 Maer wat was dit te verwonderen / ghemerckt dat
 de heylighe Gheest in sijn herte woonende hem vele
 soeter bancket aen-richtede / dan t'ghene dat hem
 vleesch ende bloedt veur-stelde om den uyt-wendigē
 mensche te spijzen? Al-soo dat het doen in hem ghe-
 bleken heeft / hoe waerachtelyck de Wyse-man ghe-
 seght heeft : *Proou. 1,* Een gherust herte is ghelijck een ghe-
 duerighe mael-tijdt. Doen hebben hebben hem sijn
 broeders weder-om met liefelijcke woorzen aen-
 ghegaen / hopende dat hy deur de spijse ende dranck
 verheught wesen / wat soet-sinnigher soude zyn
 om consent te gheuen tot t'ghene dat sy versochten/
 by-sonder als sy hem soo langhe souden quellen ende
 moepelijck wesen tot dat hy ten lesten deur t'ver-
 dziet soude belouen te doen t'ghene dat hy van selks
 niet en wilde doen. Sy baden / sy smeecten / ende
 met alle manieren praemdem hem sterckelijck / dat
 hy emmers een weynigh tijdts anders dan sijn ghe-
 looue was soude ghebeynsen / om sijn leuen te be-
 waren : Ghelooft / seyden sy / al dat v belieft / ende
 behoudt dit gheloooue besloten binnen in't herte.
 Want ons en leght daer niet aen wat gheloooue dat
 ghy kiesē oft houden wilt / ten minsten als wy v
 van

van dese schandelijcke doodt moghen verlossen/
welcke doodt ghy veur-seker moet weten dat v
veur de handt staet/ ist dat ghy dit Paepsehe ghe-
looue veur eenen tijdt loochenende niet en wilt ghe-
veynsen. Maer deur dus-danighe woorden en
wierdt P. Nicolaes niet beroert/ ende niet verghe-
ten hebbende de woorden vanden Apostel Paulus: Rom. 10
Dat-men metter herten ghelooft ter recht-veerdig-
hepdt/ maer metten monde moett belijdinghe doen
ter salighepdt/ heeft hy sijner broederen listighen en-
de schadelijcken raedt ende inne-gheuen dapperlijck
van hem ghekeert/ opentlijck toonende dat hy den
ghenen die hem deur vleeschelijck maeghschap be-
stonden al-soo beminde/ dat hy-se nochtans naer
het ghebodt des Euangeliums wiesste te haten als hy
hem teghen waren inden wegh des Heeren. Maer
hoe luttel dat hy achtete een cleyne verlenginghe
van dit sterfelijck leuen/ heeft hy met dus-danighe
woorden te kennen ghegheuen: Wat waerder doch
sotter stuck/ dan om dit sterfelijck leuen een wey-
nigh te verlenghen/ daer wy niet een ure seker af en
hebben/ sijn ghelooue te verraden/ Godt te vertoor-
nen/ ende hem seluen te onder-worpen der eeuwi-
gher pynen der hellen: aen-ghesien dat het oft cozts
can gheschieden/ dat ick sterue/ oft emmers naer ses
oft leuen iaeren die schuldt der nature deur de doodt
sal moeten betalen? Want de heylighe man en liet
hem niet veur-staen dat hy meer iaeren soude leuen/
hoe wel dat hy van ouderdom en ghestelkenisse des
lichaems noch heel fraep was. Gock seyde hy dat
hem de doodt niet en behoorde soo schroomelijcke te
te schijnen/ die de selue al-reede inden kercker van
Gorcom ghesmaectt ende gheproeft hadde. Met
sulcken propost genoegh te kennen geuende (d'welck
hy cozts daer naer metter daedt sekerlijcker soude
toonen)

Mar. 10

toonen) hoe luttel dat hy ontslagh de ghene die het lichaem vermoorden / maer de siele niet en connen ghedooden : en ter contrarien met wat heylighe ende supuere vzeelse dat hy ontslagh den ghenen die lijf ende siele can verdoen inder hellen . Al wast saecke dat sijn broeders nu wel vzeelden dat sy dese groote stantastighepdt niet en souden connen vzeken / hebben hem nochtans een-werk ander-werk ghebeden ende ghesmeect / dat hy emmers soude doen t' ghene dat schene gheozloft te wesen / ende dat nu ouerlanghe toe-ghelaten was / te weten dat hy sijn seluen alleen (midts dat hy sijn mede-broeders niet en conste ghehelpen) behoudelijck de belijdenisse sijns ghe-loofs vā sulcke schandelijcke doot soude laten verlossen . Maer **P. Nicolaes** tegen alle subtijle vindin-ghen omberoert als een stercke steen-rootse inde zee / met een vroom herte gaf t' elcker repfen dul-danighe andtwoordt : Dat hy nemmermeer sijn broeders ende alder-liefste mede-ghesellen / daer hy sijn seluen om wettighe redenen aen verbonden hadde / en soude verlaten / maer dat hy hen gheselschap houden soude soo verre als hy moghte in't leuen oft inde doot . Dat dit sijn vast veur-nemen was . Dat hy van t' selue met Godts gratie in gheener manieren en wilde wycken . Veur-waer alle t' ghene dat wy tot noch toe verhaelt hebben vanden heylighen Martelaer ghesproken ende gheandtwoordt te zijn ouer de veur-sepde mael-tijdt / hebben wy van twee goede Catholijcke mannen ontfanghen en in schrift ghestelt / de welcke om der ghevanghenen wille ten Ziel gecomen zijnde / all-doē opde selue mael-tijdt ende t'samen-sprake teghen-wozdigh waren / welcke mael-tijdt gheepndt wesende / als de broeders naer al-sulcken langhen sprake den moedt verlozen ghauen dat sy yet souden moghen voorden / ende

nu

nu bedroeft waren dat hunnen grooten arbeydt al te vergeuens ghedaen was / zyn sy ghescheyden seer qualijck op hen te vreden / wiens onverwinnelijcke stantachtighepdt in het belijden van het Catholijck ghelooue sy-lieden achteden en seyden te wesen een rijgele ende onversaechde herdt-neckighepdt in sijn goedt duncken. Maer P. Nicolaes deur de gheduerighe quellagien by daghe ende by nachte hem aen-ghedaen vermoeyt zijnde / heeft hem al-daer op een bancke neder-gheworpen / ende is ter-stondt met eenen vasten slaep bevanghen / heel gherust van het perijckel dat hem aen-stondt. Van al schene hy ter wijlen dat hy uyt de ghevanghenisse was / ende ter tafelen sat / eenighe verlichtinghe ende troost ontfanghen te hebben / nochtans inder waerhepdt heeft hy't doen ter-tijdt vele herdder ghehadt / deur den grooten op-val vande bedrieghelijcke vziendelijckhepdt sijner broederen daer hy mede bestredē wierdt / dan oft hy dien tijdt gheduerende alle de moeyelijckheden vanden kercker met sijne mede-ghesellen hadde verdraghē : hoe wel dat sijn broeders beschickt hadden / deur sijn besteck ende inne-gheuen soo ick dencke / dat de ghevanghenen wat beter ghe-tracteert wierden. Want men hen wat spijse inden kercker ghesonden heeft dat sy-lieden hadden besorghē / te weten broodt / en kaele / en bier.

CAPITTEL XX.

Hoe de Graue van Lumme bevolen heeft alle de ghevanghenen te hanghen, ende hoe sy buyten der stadt gheleydt wierden.

TEr wijlen dat dit aen-gaende de ghevanghenen gheschiedde / was de Graue van Lumme daeren-tusschen seer laet inder nacht besigh met syne ghe-woone-

woone-